

SNAS

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ AKREDITAČNÁ SLUŽBA

METODICKÁ SMERNICA NA AKREDITÁCIU

OBLASŤ A ROZSAH AKREDITÁCIE INŠPEKČNÝCH ORGÁNOV

MSA–I/01

Vydanie: 3

Aktualizácia: 0

BRATISLAVA

Február 2017

Spracoval: Ing. Ivan Kováčik

Preskúmal: Ing. Oľga Bradová

Schválil.: Mgr. Martin Senčák - riaditeľ

Účinnosť od: 01.02.2017

Nadobudnutím účinnosti tejto MSA končí účinnosť MSA-I/01 zo dňa 1.5.2014

Táto MSA neprešla jazykovou úpravou.

Metodické smernice na akreditáciu sa nesmú rozmnožovať a kopírovať na účely predaja.

Dostupnosť MSA: [http:// www.snas.sk](http://www.snas.sk)

OBSAH		Strana
1	ÚVOD	4
2	SÚVISIACE DOKUMENTY	4
3	TERMÍNY A DEFINÍCIE	4
4	TYP INŠPEKČNÝCH ORGÁNOV	4
5	OBLASŤ A ROZSAH AKREDITÁCIE	5
5.1	Oblasť akreditácie	5
5.2	Rozsah akreditácie	5
5.2.1	Predmet inšpekcie	5
5.2.2	Druh a rozsah inšpekcie	6
5.2.3	Metódy a postupy inšpekcie	6
5.3	Pracoviská inšpekčného orgánu	6
5.4	Funkčné a/alebo laboratórne skúšanie	6
5.5	Subdodávky	7
6	PRÍLOHY	7

1 ÚVOD

Táto MSA obsahuje zásady na vymedzenie oblastí a rozsahu akreditácie, ako aj typu nezávislosti inšpekčného orgánu na účely akreditácie v zmysle normy ISO/IEC 17020. Smernica je záväzná pre SNAS, žiadateľov o akreditáciu a akreditované osoby.

2 SÚVISIACE DOKUMENTY

ISO/IEC 17000:2005 Posudzovanie zhody. Slovník a všeobecné zásady.

ISO/IEC 17020:2012 Posudzovanie zhody. Požiadavky na činnosť rôznych typov orgánov vykonávajúcich inšpekciu.

MSA I/02 Smernica na aplikáciu ISO/IEC 17020:2012 (ILAC-P15:07/2016)

3 TERMÍNY A DEFINÍCIE

V tejto metodickej smernici sa používajú termíny a definície podľa ISO/IEC 17000, ISO/IEC 17020 a nasledovné:

Oblasť akreditácie

je všeobecné definovanie činností subjektu, ktoré sú akreditované, alebo o akreditáciu ktorých žiada.

Rozsah akreditácie

je podrobné opísanie činností, na výkon ktorých je subjekt akreditovaný.

Špecifikácia činnosti

je rozsah činností, o akreditáciu ktorých subjekt žiada a ktorá je formou zhodná s „Rozsahom akreditácie“, avšak po obsahovej stránke sa môžu líšiť.

4 TYP INŠPEKČNÝCH ORGÁNOV

Typ inšpekčného orgánu označuje stupeň jeho nezávislosti. Inšpekčný orgán musí byť nezávislý v rozsahu, ktorý sa požaduje vzhľadom na podmienky, za ktorých vykonáva svoje služby. V závislosti od týchto podmienok sú zavedené tri typy inšpekčného orgánu A, B, C:

Typ A – inšpekčný orgán poskytujúci služby tretej strany (inšpekčný orgán tretej strany),

Typ B – inšpekčný orgán poskytujúci inšpekcie prvej strany, druhej strany, alebo oboje, ktorý tvorí oddelenú a identifikovateľnú časť organizácie zaoberajúcej sa návrhom, výrobou, dodávkou, inštaláciou, používaním alebo údržbou predmetov, ktoré podliehajú inšpekcii a ktorý dodáva inšpekčné služby iba materskej organizácii (vnútropodnikový inšpekčný orgán),

Typ C – inšpekčný orgán poskytujúci inšpekcie prvej strany, druhej strany, alebo oboje, ktorý tvorí identifikovateľnú, ale nie bezpodmienečne oddelenú časť organizácie zaoberajúcej sa návrhom, výrobou, dodávkou, inštaláciou, používaním alebo údržbou predmetov, ktoré podliehajú inšpekcii a ktorý dodáva inšpekčné služby iba materskej organizácii alebo iným stranám alebo obom.

Inšpekčný orgán pôsobiaci vo viacerých typoch

Ak inšpekčný orgán tvorí časť právne identifikovateľnej organizácie a ak má záujem pôsobiť v určitej oblasti ako inšpekčný orgán typu A a v inej oblasti ako inšpekčný orgán typu B alebo C, musí oblasť a rozsah akreditácie príslušného typu inšpekčného orgánu (Tabuľky 1 až 5) vyplniť pre každý typ inšpekčného orgánu osobitne. Tabuľky sú súčasťou Prílohy OA-5 k Žiadosti o akreditačnú službu.

Poznámka: Vzory Tabuliek 1 až 5 sú uvedené v prílohe.

5 OBLASŤ A ROZSAH AKREDITÁCIE

5.1 Oblasť akreditácie

Oblasť akreditácie je všeobecné zadefinovanie inšpekčných činností, ktoré sú akreditované alebo o akreditáciu ktorých inšpekčný orgán žiada.

Poznámka: Oblasť akreditácie inšpekčného orgánu sa uvádza v osvedčení o akreditácii a dáva stručnú informáciu o charaktere a orientácii inšpekčnej činnosti.

5.2 Rozsah akreditácie

Rozsah akreditácie je podrobné opísanie činností, ktoré inšpekčný orgán vykonáva alebo na výkon ktorých je akreditovaný.

Rozsah akreditácie vymedzuje všetky činnosti inšpekčného orgánu, ktoré sa týkajú predmetu akreditácie. Rozsah akreditácie má byť dostatočne jasne definovaný, aby potenciálny zákazník mohol stanoviť presne a jednoznačne predmet inšpekcie, typ a rozsah inšpekcie a tam, kde je to potrebné predpisy, normy alebo špecifikácie obsahujúce požiadavky na ktorých plnenie bude inšpekcia zameraná.

Rozsah akreditácie je definovaný:

- a) predmetom inšpekcie
- b) druhom a rozsahom inšpekcie
- c) metódami a postupmi inšpekcie

Poznámka: Rozsah akreditácie inšpekčného orgánu sa uvádza ako Príloha k rozhodnutiu a Osvedčeniu o akreditácii.

Špecifikácia oblasti a rozsahu akreditácie inšpekčného orgánu sa vyjadruje formou **Tabuľky 1** jednotne pre všetky typy inšpekčných orgánov uchádzajúcich sa o akreditáciu, reakreditáciu, rozšírenie akreditácie alebo inú akreditačnú službu. Vyplnená tabuľka je **Prílohou OA5** Žiadosti o akreditačnú službu a považuje sa za navrhovaný rozsah akreditácie. Obsah tabuľky môže byť v priebehu posudzovania alebo po jeho ukončení upravený vzhľadom na výsledky posudzovania a skutočné plnenie kritérií normy.

5.2.1 Predmet inšpekcie

Predmet inšpekcie môže zahŕňať produkt (služba, softvér, hardvér, spracované materiály), proces (súbor navzájom súvisiacich alebo ovplyvňujúcich sa činností, ktoré pretvárajú vstupy

na výstupy), službu (výsledok aspoň jednej činnosti nevyhnutne vykonávanej na rozhraní medzi dodávateľom a odberateľom, alebo inštaláciu.

5.2.2 Druh a rozsah inšpekcie

Druh inšpekcie predstavuje inšpekčnú činnosť, ktorá má svoje charakteristické znaky. Je to napr. inšpekcia návrhu, inšpekcia nových výrobkov, inšpekcia výrobkov pri používaní, inšpekcia množstva a kvality výrobkov, inšpekcia výroby, inšpekcia zariadení v prevádzke, inšpekcia pri vyradovaní z prevádzky, inšpekcia inštalácie, inšpekcia kvality prostredia, inšpekcia bezpečnosti (pri práci, ekologickej, služby, prostredia a pod.), inšpekcia vnútropodnikovej kontroly, inšpekcia služby, inšpekcia pracoviska, inšpekcia prepravy, atď.

Rozsah inšpekcie predstavuje špecifikáciu konkrétnych požiadaviek, t.j. ukazovateľov a znakov, ktoré sú predmetom skúmania alebo hodnotenia pri výkone inšpekcie daného predmetu. Požiadavky sú spravidla stanovené v príslušných zákonoch, normách, uzneseniach, vyhláškach, predpisoch a iných špecifikáciách (napr. predpísané rozmery, spôsob konštrukcie, rôzne operácie pri kontrole funkčnosti výrobku alebo zariadenia, predpísané skúšky, merania, atď.), ale môže sa jednať aj o špecifické požiadavky zákazníka.

5.2.3 Metódy a postupy inšpekcie

Metódy a postupy inšpekcie predstavujú postupnosť krokov alebo spôsobov uplatňovaných pri výkone konkrétnej inšpekčnej činnosti. Sú spravidla definované v požiadavkách, podľa ktorých sa posudzuje zhoda. Tieto požiadavky sú určené v príslušných zákonoch, nariadeniach, normách, uzneseniach, vyhláškach, predpisoch a špecifikáciách a spravidla zapracované do vlastných inšpekčných postupov. Ak tieto nie sú vypracované alebo dostupné, inšpekčný orgán musí vypracovať a zdokumentovať svoje vlastné metódy a postupy.

5.3 Pracoviská inšpekčného orgánu

Ak má inšpekčný orgán viacej pracovísk a/alebo kritických lokalít/pobočiek, ktoré vykonávajú jednu alebo viac kľúčových činností inšpekčného orgánu, musí v **Tabuľke 2** uviesť ich adresy a identifikovať predmet inšpekcie, ktoré tieto jednotlivé pracoviská podrobujú inšpekcii.

Poznámka: Kľúčové činnosti môžu zahŕňať formuláciu politiky; vývoj procesov a/alebo postupov; preskúmanie kontraktov (zmlúv); procesy počiatočného výberu inšpektorov; plánovanie a preskúmanie posudzovania, schvaľovanie a rozhodovanie o posudzovaní zhody. V prípade viac pracovísk a/alebo kritických lokalít/pobočiek sa tieto uvádzajú v rozsahu akreditácie ako poznámka aj s uvedením inšpekcií (predmetov inšpekcie), ktoré vykonávajú.

5.4 Funkčné a/alebo laboratórne skúšanie

Ak inšpekčný orgán pre účely inšpekcie vykonáva alebo požaduje aj funkčné skúšanie, meranie a/alebo laboratórne skúšanie, musí byť vyplnená a ku žiadosti o akreditáciu priložená aj **Tabuľka 3**, v ktorej inšpekčný orgán uvedie zoznam vykonávaných funkčných skúšok „F“, meraní a/alebo laboratórnych skúšok „L“ spolu so zoznamom používaných technických zariadení. Taktiež vyznačí, či požadovanú skúšku zabezpečujú zamestnanci inšpekčného orgánu „V“ alebo, či je zabezpečovaná dodávateľským spôsobom „D“.

5.5 Subdodávky

V prípade, že inšpekčný orgán zabezpečuje nejakú časť inšpekcie v subdodávke, musí túto skutočnosť vyznačiť v **Tabuľke 4** a to spolu s jej špecifikáciou.

Poznámka: V zmysle normy ISO/IEC 17020:2012 musí inšpekčný orgán za normálnych okolností sám vykonávať inšpekcie, na ktoré podpísal zmluvy.

6 PRÍLOHY

Príloha 1: Vzory spracovávaných tabuliek

PRÍLOHA 1: VZORY SPRACOVÁVANÝCH TABULIEK
Vzor Tabuľky 1
Typ inšpekčného orgánu (A,B,C):
Oblasť a rozsah akreditácie
Oblasť akreditácie:

(text v slovenskom a anglickom jazyku, ktorý bude uvedený v osvedčení o akreditácii)

Inšpekcia tlakových, zdvíhacích, elektrických, plynových zariadení a ich častí, inšpekcia technických podmienok pre prevádzkovanie liehovarníckych závodov.

Scope of accreditation:
Inspection of pressure, lifting, electric, gas equipment and their parts. Inspection of technical specifications for operating of distiller plants.
Rozsah akreditácie:

(text, ktorý bude uvedený v prílohe osvedčenia o akreditácii)

Pol. číslo	Predmet inšpekcie	Druh a rozsah inšpekcie	Metódy a postupy inšpekcie
1.	Tlakové zariadenia a ich časti	a) inšpekcia nového výrobku b) inšpekcia výroby c) inšpekcia inštalácie ako posudzovanie zhody a podpora certifikácie zariadení podľa § zákona č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov: - jednoduchých tlakových nádob podľa kap.1, čl. 1, 3, 5, Prílohy 2 smernice 2009/105/EC (kap. 1, čl. 1, 3, 5, Príloha 2 NV SR č. 513/2001 Z.z.),	Pracovný postup PP-001, PP-002a Pracovný postup PP-001, PP-002b Pracovný postup PP-001, PP-002e
2.	Plynové zariadenia a ich časti	- - -	- - -

Poznámka:

Na pracovisku Žilina je vykonávaná inšpekcia pol. 1 a 2,

Na pracovisku Košice je vykonávaná inšpekcia pol. 1

Návod na vyplnenie Tabuľky 1:
Typ inšpekčného orgánu: píše sa A, B, C alebo ich kombinácia

Oblasť akreditácie:

Tu sa špecifikuje všeobecný popis predmetu inšpekcie v slovenskom a anglickom jazyku, pre ktorý sa žiada akreditácia.

Rozsah akreditácie:**1. stĺpec – Por. číslo:**

Uvedú sa poradové čísla položiek predmetov inšpekcie podľa rozdelenia navrhnutého žiadateľom o akreditáciu.

2. stĺpec – Predmet inšpekcie:

Ako predmet inšpekcie sa uvedie predmet inšpekcie doplnený špecifikáciou tak, aby bolo celkom jasné, čo presne sa podrobuje inšpekcii (bod 5.2.1).

3. stĺpec – Druh inšpekcie a rozsah požiadaviek:

Ako Druh inšpekcie sa uvedie skutočný druh inšpekcie podľa príkladu v bode 5.2.2.

Ako rozsah požiadaviek (bod 5.2.3) sa uvedie príslušný zákon, nariadenie, smernica, norma, ustanovenie a pod., v ktorom sú tieto požiadavky definované. Okrem názvu a označenia je nutné uvádzať konkrétne paragrafy, články, prípadne inú bližšiu špecifikáciu. Identifikácia musí vyjadrovať skutočný aplikovaný rozsah týchto kritérií. V prípade, že rozsah požiadaviek inšpekcie nie je určený v príslušných legislatívnych dokumentoch, musí sa popísať. Ak je rozsah požiadaviek určený v medzinárodnom dokumente (napr. smernica alebo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady) a tento je transformovaný do národnej legislatívy (napr. vyhlášky príslušných ministerstiev), v rozsahu požiadaviek sa uvedú obidva dokumenty s tým, že národný dokument je v zátvorke.

4. stĺpec – Metódy a postupy:

Pri stanovení metód a postupov sa obecné vychádza z bodu 5.2.4.

Ako postup inšpekcie sa uvedie identifikácia príslušného zákona, nariadenia, normy, vyhlášky, nariadenia, predpisu a pod. s odvolaním sa na konkrétny paragraf, článok, kapitola a pod., podľa ktorého je inšpekcia vykonávaná a/alebo vlastného pracovného postupu inšpekčného orgánu. Ak je postup inšpekcie určený v medzinárodnom dokumente (napr. smernica alebo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady) a tento je transformovaný do národnej legislatívy (napr. vyhlášky príslušných ministerstiev), v metódach a postupoch sa uvedú obidva dokumenty s tým, že národný dokument je v zátvorke.

Poznámka:

Ak má inšpekčný orgán viac samostatných pracovísk, v poznámke sa uvedú pracoviská a pol. predmetov inšpekcie z rozsahu akreditácie, ktoré vykonávajú, prípadne ďalšie relevantné informácie.

Vzor Tabuľky 2**Pracoviská inšpekčného orgánu**

Por. číslo	Adresa pracoviska IO	Predmet inšpekcie pracoviska
1.	Záhumenská 48, 011 68 Žilina	1, 2
2.	Lietavská 28/B, 040 17 Košice	1

Návod na vyplnenie Tabuľky 2:**3. stĺpec – Predmet inšpekcie pracoviska:**

Identifikácia predmetov inšpekcie jednotlivých pracovísk sa vykoná pomocou poradových čísel predmetov inšpekcie z tabuľky č. 1 (1. stĺpec).

*Vzor Tabuľky 3***Rozsah skúšok pri inšpekcii**

Por. číslo	Skúšaná charakteristika/meraná veličina	Typ skúšky	Skúšobné zariadenie / metóda odberu vzoriek	Typ vykonávateľa skúšky/merania
1.	tlak	M	tlakomer	V

Návod na vyplnenie Tabuľky 3:**1. stĺpec – Por. číslo:**

V tomto stĺpci sa uvedie poradové číslo príslušnej skúšky.

2. stĺpec – Skúšaná charakteristika/meraná veličina:

V tomto stĺpci sa opíše (identifikuje) skúšaná charakteristika/meraná veličina.

3. stĺpec – Typ skúšky:

V tomto stĺpci sa uvedie typ skúšky. Funkčné skúšky sa označia písmenom F, laboratórne skúšky písmenom L, meranie písmenom M.

4. stĺpec – Skúšobné zariadenie/metóda odberu vzoriek:

Ak ide o funkčnú skúšku „F“ uvedie sa názov, prípadne charakteristika zariadenia potrebného na jej vykonanie. Ak ide o laboratórnu skúšku „L“ uvedie sa metóda odberu vzorky (vzoriek).

5. stĺpec – Typ vykonávateľa skúšky/merania:

V tomto stĺpci sa vyznačí typ vykonávateľa skúšky. Ak je skúška vykonávaná inšpekčným orgánom alebo vo vlastnom laboratóriu inšpekčného orgánu uvedie sa písmeno V, ak je vykonávaná dodávateľsky uvedie sa písmeno D.

*Vzor Tabuľky 4***Prehľad dodávateľov skúšok a/alebo inšpekčných činností**

Por. číslo	Dodávateľ	Posúdenie spôsobilosti	Predmet dodávky	Metódy a postupy
1.	VÚT a.s., SL VÚT	Skúšobné laboratórium akreditované SNAS reg.č. 183/S-083	Skúška zvaru	NDT

Návod na vyplnenie tabuľky 4:**1. stĺpec – Por. číslo:**

Uvedie sa poradové číslo dodávateľa

2. stĺpec - Dodávateľ:

Identifikácia dodávateľa. Ak je dodávateľom inšpekčný orgán, uvedie sa do zátvorky jeho typ nezávislosti (A, B, C).

3. stĺpec – Posúdenie spôsobilosti:

Uvedie sa registračné číslo akreditovaného subjektu alebo identifikácia dokumentu o posúdení spôsobilosti, ktorú vykonal inšpekčný orgán.

Poznámka:

Ak sa nevyužije akreditované laboratórium, inšpekčný orgán musí zaistiť a musí byť schopný preukázať, že takéto laboratórium je kompetentné na vykonávanie príslušných skúšok a vyhovuje príslušným požiadavkám normy ISO/IEC 17020 alebo iným relevantným normám na posudzovanie zhody.

4. stĺpec – Predmet dodávky:

Popíše sa predmet dodávky

5. stĺpec – Metódy a postupy:

Identifikuje sa metóda (metódy) dodávateľa.

Vzor Tabuľky 5**Kalibrácie „in-home“ /***

(kalibrácie, metrologické úkony vykonávané vlastným inšpekčným orgánom)

Kalibrácie „in-home“

Áno

Nie

Zoznam vykonávaných kalibrácií „in-home“ (len v prípade predchádzajúcej odpovede „áno“)

--

Návod na vyplnenie tabuľky 5:**riadok – Kalibrácie „in-home“:**

Inšpekčný orgán podľa toho, či si sám vykonáva alebo nevykonáva kalibrácie alebo metrologické úkony, označí krížikom príslušné pole.

Ak si sám vykonáva kalibrácie alebo metrologické úkony, vyplní aj príslušnú tabuľku.
